

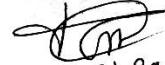

પરિપત્ર:

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટીની હ્યુમનીટીસ વિદ્યાશાખાનાં અભ્યાસક્રમ ચલાવતી તમામ સંલગ્ન કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓને સવિનય જણાવવાનું કે હ્યુમનીટીસ વિદ્યાશાખા હેઠળનો NEP-૨૦૨૦ અંતર્ગત મનોવિજ્ઞાન વિષય સેમેસ્ટર-૫નો અભ્યાસક્રમ આ સાથે સામેલ છે.

માનનીય કુલપતિશ્રીની મંજૂરી અનુસાર સદર અભ્યાસક્રમ શૈક્ષણિક વર્ષ જુન, ૨૦૨૫ થી અમલવારી કરવાની રહે છે. હ્યુમનીટીસ વિદ્યાશાખાનાં અભ્યાસક્રમ ચલાવતી તમામ સંલગ્ન કોલેજો ધ્વારા તેની અમલવારી કરવા જણાવવામાં આવે છે.

12/6/2025
ખાસ ફરજ પરના અધિકારી
(એકેડેમિક)

ક્રમાંક/બીકેએનએમયુ/ એકેડેમિક/૨૬૩/૨૦૨૫

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી,

સરકારી પોલીટેકનિક કેમ્પસ,

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી રોડ,

ખડીયા, જૂનાગઢ-૩૬૨૨૬૩

તા.૧૨.૦૬.૨૦૨૫

પ્રતિ,

- ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી સંલગ્ન હ્યુમનીટીસ વિદ્યાશાખાનાં અભ્યાસક્રમો ચલાવતી તમામ કોલેજોના આચાર્યશ્રીઓ તરફ....

નકલ સાદર રવાના:-

- માન.કુલપતિશ્રી/ કુલસચિવશ્રીનાં અંગત સચિવશ્રી.
- પરીક્ષા નિયામકશ્રી, ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ

નકલ રવાના જાણ તથા યોગ્ય કાર્યવાહી અર્થે:

- સીસ્ટમ મેનેજરશ્રી, આઇ.ટી.સેલ વિભાગ (વેબસાઇટ ઉપર પ્રસિદ્ધ થવા અર્થે.)

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY
JUNAGADH

BOARD OF STUDIES

FACULTY OF HUMANITIES

SYLLABUS FOR PSYCHOLOGY (HONOURS)

PROGRAMME (SEMESTER- V)

EFFECTIVE FROM JUNE, 2025

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V****SUMMARY OF THE SYLLABUS**

Sem No.	Sr. No.	Category of Course	Course Title	Course Level	Credit	Teaching Hrs.	SEE Marks	CCE Marks	Total Marks	Exam Duration
Sem-5	1	Major-11	EXPERIMENTAL PSYCHOLOGY (PRACTICAL)	5.5	4 (PER BATCH)	60	100	00	100	More Than 5:00 Hrs
	2	Major-12	BHAGVAD GITA IN INDIAN PSYCHOLOGY	5.5	4	60	50	50	100	2:00 Hrs
	3	Major-13	ADVANCE EXPERIMENTAL PSYCHOLOGY (THEORY)	5.5	4	60	50	50	100	2:00 Hrs
	4	Minor-4	EXPERIMENTAL PSYCHOLOGY (THEORY) OR PSYCHOLOGY OF SOCIAL RELATION (OPTIONAL)	5.5	4	60	50	50	100	2:00 Hrs
	5	Minor-5	PERSONALITY IN PERSPECTIVE OF INDIAN PSYCHOLOGY OR ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY (OPTIONAL)	5.5	4	60	50	50	100	2:00 Hrs
				Total	20					

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V**

Course Level	5.5		External Marks	100
Programme	U.G.		Internal Marks	--
Semester	V		Practical Internal	--
Category of Course	Major-11		Practical External	100
Course Credit	04 PER BATCH		Prac. External Exam Duration	More Than 05:00 Hrs.
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	MAJOR COURSE DSC 11 PSY		Exam Duration	More Than 05:00 Hrs.
Course Title	EXPERIMENTAL PSYCHOLOGY (PRACTICAL)			

Course Objectives: This course should help Students:

- To impart an understanding of the application of various Psychological theories.
- To equip the learner with an understanding of the concept and process of Experimental Psychology.
- To impart an understanding of the various domains of Experiment in Psychology.
- Develop the skill to perform an experiment in a totally scientific temper.
- Acquire competence to note, quantify, codify, analyse and interpret data.
- To acquaint Students with the basic concepts of Psychological Practical
- To Provide Students a Perspective of Psychological Practical.

Course Learning Outcomes: After completion of the course:

- Practical application Skills: An ability to apply the theoretical principles of Psychology demonstrating an understanding of behavior, thoughts, and feelings of the individual and the individual in group settings
- Students with the procedure of conducting experiments on various subjects of psychology.
- Students with the administration, scoring and interpretation of various psychological tests.
- Students with the basic concepts of Experimental Psychology.
- Students a Perspective of Experimental Psychology
- Students with an understanding of the concept and process of Experimental Psychology.
- Students with impart an understanding of the various domains of Experiment in Psychology.
- Students with develop the skill to perform an experiment in a totally scientific temper.

Course Contents

Any **FIVE** experiments from the following are to be performed and reported in Journal:

Sem	Practical No.	Practical Name (Any Eight)
5	1	Method of Ranking and Paired comparison, Comparison between the methods of determining colour preference. ક્રમાંક પદ્ધતિ અને યુગ્મ તુલના પદ્ધતિ : રંગપસંદગી અંગે બંને પદ્ધતિઓનો તુલનાત્મક અભ્યાસ
	2	Measurement of Optical Illusion: Through the method of Average Error. સરેરાશ ભૂલની પદ્ધતિ : મ્યુલર-લાયર આકૃતિમાં દ્રષ્ટિભ્રમની અસર તપાસવી
	3	Learning: letter-Digit Substitution. અક્ષર-અંક અવેજીકરણનું શિક્ષણ
	4	Whole v/s Part Method of Learning. શીખવાની સમગ્ર વિરુદ્ધ વિભાગ પદ્ધતિ
	5	Immediate Span of Memory. તાત્કાલિક સ્મૃતિ વિસ્તાર
	6	Problem Solving. સમસ્યા ઉકેલ
	7	Fluctuation of Attention ધ્યાન વિચલન
	8	Suggestion by Progressive Weights સૂચન : ક્રમિક વધતાં વજનની પદ્ધતિ

(Any Five Practical are to Performed and Reported to Journal)

(1) Per Batch 20 Student Per Batch Marking Scheme for Practical (Total Marks=100)

- Report Writing - 40 Marks
- ii) Performance - 20 Marks
- iii) Journal - 20 Marks
- iv) Viva-Voice - 20 Marks
- v) Total Marks - 100 Marks

Pedagogical Tools:

• Classroom Lecture • Problem Solving • Practical Work • Demonstration

Mode of Evaluation: Evaluation will be divided in ONE part.

External: Annual Examination will be conducted by the Bhakta Kavi Narsinh Mehta University of 100 Marks (Practical Evaluation * Journal * Performance * Report Writing * Viva)

Reference Books:

1. Collins M. and Drever J . (1949) : Experimental Psychology. Matheun & Co. Ltd., London.
2. D 'Amato M. R. (1976) : Experimental Psychology:Methodology Psychophysics and Learning. New York - Tokyo, McGraw Hill Kogakusha .
3. Postman L. and Egan J. (19 4 9) : Experimental Psychology.(Harper) & Row (Kalyani Pub. Ludhiana.)
4. Underwood B. J. (1 9 4 9): Experimental Psychology - An Introduction. New York: Appleton Country Crofts Indian Reprint. The Finances of India Press
5. Woodworth R. S. & Schosberg H. (1 9 3 8): Experimental Psychology. New York (Holt) Rinehart and Winston Inc . Third Indian Reprint Oxford IBH Publishing Co New Delhi, Bombay, Calcutta.
6. Snodgrass and Haydon (). Human Experimental Psychology
7. Anderson John R. (1 9 8 0) Cognitive Psychology: and its implications. IInd edition, W. H. Freeman and Company, New York.
8. “પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન” ડૉ. સી.ટી. ભોપટકર યુનિવર્સિટી પ્રકાશન
9. “પ્રાયોગિક મનોવિજ્ઞાન સિધ્ધાંત અને પ્રયોગપોથી” યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, લેખક : એસ.સી. કાનાવાલા

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V**

Course Level	5.5		External Marks	50
Programme	U.G.		Internal Marks	50
Semester	V		Practical Internal	--
Category of Course	Major-12		Practical External	--
Course Credit	04 PER BATCH		Prac. External Exam Duration	--
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	MAJOR COURSE DSC 12 PSY		Exam Duration	02:00 Hrs.
Course Title	BHAGVAD GITA IN INDIAN PSYCHOLOGY			

Course Objectives:

This course should help Students:

- Here are some key **outcomes** and **Objectives** of studying Indian personality:
- The study of **Indian personality** provides profound insights into the cultural, spiritual, social, and psychological dimensions that shape an individual's identity and behavior. India's rich cultural heritage, spiritual traditions, and philosophical systems offer unique perspectives on human development and personality traits.
- Understanding the Cultural and Spiritual Foundations
- Investigating the Role of Dharma and Karma in Personality Development
- Exploring the Influence of Family and Society
- Exploring the Concept of Holistic Development
- Examining the Role of Moral and Ethical Values
- Investigating the Development of Emotional and Mental Resilience
- Understanding the Role of the Guru (Teacher) in Personality Development
- Studying the Concept of Self-Realization and Spiritual Growth
- Examining the Concept of Social Responsibility and Altruism
- Investigating the Role of Inner Peace and Mental Harmony
- Understanding the Role of the Gunas (Qualities) in Personality Formation
- Exploring the Influence of Indian Philosophical Texts
- Analyzing the Role of Indian Practices in Developing Positive Traits

Course Learning Outcomes: After completion of the course:

- Integration of Body, Mind, and Spirit
- The Role of Karma and Dharma in Shaping Personality
- Influence of Family and Social Structure
- Spirituality and Self-Realization
- The Role of the Guru in Personality Development

- Emotional and Mental Resilience
- Ethical and Moral Framework
- Social Responsibility and Collectivism
- Adaptability and Flexibility

Course Contents

Sem	Units	Content/ Topic	Teaching Hours
5	1	<u>Meaning and elements of Indian personalit</u> <u>ભારતીય વ્યક્તિત્વનો અર્થ અને તત્વો</u> Indian Concept of Personality Development, Meaning of Indian Personality (Spirituality and Self-Realization, spirituality and Morality, Culture and Traditions, Confidence and strength, Diversity and tolerance, Equality and human rights, Global-society and holistic approach), Indian personality and global perspective, Global importance of Indian personality વ્યક્તિત્વ વિકાસનો ભારતીય ખ્યાલ, ભારતીય વ્યક્તિત્વનો અર્થ)આધ્યાત્મિકતા અને આત્મજ્ઞાન, આધ્યાત્મિકતા અને નૈતિકમૂલ્યો, સંસ્કૃતિ અને પરંપરાઓ, આત્મવિશ્વાસ અને શક્તિ, વિવિધતા અને સહિષ્ણુતા, સમાનતા અને માનવ અધિકારો, વૈશ્વિક-સમાજ અને સર્વાંગી અભિગમ(, ભારતીય વ્યક્તિત્વ અને વૈશ્વિક દ્રષ્ટિકોણ, ભારતીય વ્યક્તિત્વનું વૈશ્વિક મહત્વ	15
	2	<u>The nature of Indian personality and its theoretical aspects -</u> <u>ભારતીય વ્યક્તિત્વનું સ્વરૂપ અને તેના સૈદ્ધાંતિક પાસાઓ</u> The nature of Indian personality, Theoretical aspects of Indian personality Spiritual Perceptive, Panchkosha Theory, Karma Theory, Spiritual Purpose and Life Goals, Effects of yoga and Meditation ભારતીય વ્યક્તિત્વનું સ્વરૂપ, ભારતીય વ્યક્તિત્વના સૈદ્ધાંતિક પાસાઓ, આધ્યાત્મિક દ્રષ્ટિકોણ, પંચકોષ સિદ્ધાંત, કર્મનો સિદ્ધાંત, ત્રિગુણ સિદ્ધાંત, આધ્યાત્મિક હેતુ અને જીવન ધ્યેયો, યોગ અને ધ્યાનની અસરો	15
	3	<u>Tri Dosha and Indian Personality -</u> ત્રિદોષ અને ભારતીય વ્યક્તિત્વ Types of Tri Dosha(Vatt, Pitta, kaffa), Imbalance of Tridosha and its effects, Balance of the three doshas, ત્રિદોષના પ્રકારો) વાત, પિત્ત, કફ(, ત્રિદોષનું અસંતુલન અને તેની અસરો, ત્રણ	15

	દોષોનું સંતુલન <u>Indian Tri-Guna Dimensions</u> - ભારતીય ત્રિગુણ પરિમાણ Meaning of Tri-gunas(Sattva, Rajas, Tamas), Balance of Tri Gunas, Effect of Tri Gunas, About the Tri Gunas according to the Bhagavad Gita, Difference between Tri Gunas ત્રિગુણોનો અર્થ) સત્વ, રજસ, તમસ(, ત્રિગુણોનું સંતુલન, ત્રિગુણોનો પ્રભાવ કે અસર,, ભગવદ ગીતા અનુસાર ત્રિગુણો વિશે, ત્રિગુણો વચ્ચેનો તફાવત <u>Consciousnesses in Indian Knowledge</u> - ભારતીય જ્ઞાનમાં ચેતના Main levels of consciousness in Indian knowledge, The purpose of these levels of consciousness in Indian knowledge, ભારતીય જ્ઞાનમાં ચેતનાના મુખ્ય સ્તરો, ભારતીય જ્ઞાનમાં ચેતનાના આ સ્તરોનો હેતુ,	
4	<u>Effects of Yoga on Personality</u> - વ્યક્તિત્વ પર યોગની અસરો Physical Effects, Mentally and Emotional Effects, Emotional Intelligence, Spiritual Effects, Social Effects, શારીરિક અસરો, માનસિક અને આવેગિક કે ભાવનાત્મક અસરો, આવેગિક કે ભાવનાત્મક બુદ્ધિ, આધ્યાત્મિક અસરો, સામાજિક અસરો, <u>Effects of Pranayam on Personality</u> - વ્યક્તિત્વ પર પ્રાણાયામની અસરો Main Pranayama Methods and Their Effects મુખ્ય પ્રાણાયામ પદ્ધતિઓ અને તેમની અસરો The importance of Indian knowledge in modern era આધુનિક યુગમાં ભારતીય જ્ઞાનનું મહત્વ <u>Concepts of personality in various Indian Granthas</u> - વિવિધ ભારતીય ગ્રંથોમાં વ્યક્તિત્વના ખ્યાલો Concepts of personality in the Puranas,_Concepts of personality in the Vedas, The concept of personality in the Bhagavad Gita, Concepts of personality in the Ramayana પુરાણોમાં વ્યક્તિત્વની વિભાવનાઓ, વેદોમાં વ્યક્તિત્વની વિભાવનાઓ, ભગવદ ગીતામાં વ્યક્તિત્વની વિભાવના, રામાયણમાં વ્યક્તિત્વની વિભાવનાઓ	15

TEXT BOOKS & REFERENCES

1. Bhandev (2003): Indian Psychology
2. Jogsan Y.A. & Doshi D.R. (2023): Indian Personality Traits, JK Publication Rajkot
3. Pathak R.P.(2009): Indian Psychology, Radha Publication, New Delhi
4. Shukla L. (2021): Indian Psychology, Eastern Book Linkers, New Delhi
5. R. K. Mishra: "The Concept of Man in Indian Psychology"
6. Swami Sivananda: "The Psychology of the Bhagavad Gita"
7. J. R. S. Pillai : "Yoga and Personality Development"
8. R. L. Srinivasa Murthy: "The Psychology of Human Development: The Indian Perspective"
9. Eknath Easwaran : "The Upanishads and Psychology"
10. Patanjali : "The Mind of the Guru"
11. S. K. Verma: "Personality Development and Indian Philosophy"
A. K. S. Suryanarayana : "The Psychology of Consciousness"
12. Sri Aurobindo: "Integral Psychology"
13. Swami Sivananda: "Meditation and Personality"
14. R. K. Prasad : "The Wisdom of Indian Psychology"
15. J. Krishnamurti : "The Science of Yoga and Personality Development"
16. हॉल सी.एस., लिंडजे जी. तीसरा संस्करण. न्यूयॉर्क: जॉन विली एंड संस; 1978. व्यक्तित्व के सिद्धांत; पृ. 350-1.
17. पन्नगा केएम, कुमार केएस। त्रिगुण की अवधारणा: एक महत्वपूर्ण विश्लेषण और संश्लेषण। साइकोल स्टड. 2007;2:103-13.
18. कृष्णन बी. प्राचीन भारतीय विचार में टाइपोलॉजिकल अवधारणाएँ। मिश्रा जी, मोहंती ए.के., संपादक। स्वदेशी मनोविज्ञान पर परिप्रेक्ष्य। नई दिल्ली: कॉन्सेप्ट पब्लिशिंग कंपनी; 2002. पृष्ठ 292-304।
19. कुमार एस.के. भारतीय स्वदेशी अवधारणाएँ और परिप्रेक्ष्य: विकास और भविष्य की संभावनाएँ। इन: मिश्रा जी, मोहंती ए.के., संपादक। स्वदेशी मनोविज्ञान पर परिप्रेक्ष्य। नई दिल्ली: कॉन्सेप्ट पब्लिशिंग कंपनी; 2002. पृष्ठ 93-165.
20. सफाया आर. दिल्ली: मुंशीराम मनोहरलाल पब्लिशर्स प्राइवेट लिमिटेड; 1975. भारतीय मनोविज्ञान: भारतीय दार्शनिक साहित्य में मनोवैज्ञानिक अटकलों का एक आलोचनात्मक और ऐतिहासिक विश्लेषण।
21. जोशी आर.आर. आयुर्वेद के लिए एक जैव-सांख्यिकीय दृष्टिकोण: त्रिदोष की मात्रा निर्धारित करना। जे अल्टरन कॉम्प्लीमेंट मेड। 2004;10:879-89. doi: 10.1089/acm.2004.10.879.
22. कपूर एम. आयुर्वेद में मनोवैज्ञानिक सिद्धांत और अभ्यास। इन: राव आर.के., परांजपे ए.सी., दलाल ए.के., संपादक। भारतीय मनोविज्ञान की पुस्तिका। नई दिल्ली: कैम्ब्रिज यूनिवर्सिटी प्रेस इंडिया प्राइवेट लिमिटेड; 2008. पृ. 299-312.
23. अरबिंदो एस. खंड 13. कलकत्ता: आर्य पब्लिशिंग हाउस, कॉलेज स्ट्रीट; 1942. गीता पर निबंध.
24. अरबिंदो एस. खंड 18. पांडिचेरी: श्री अरबिंदो आश्रम; 1990. द लाइफ डिवाइन, एसएबीसीएल; पृ. 267-344.
25. दास आर.सी. गीता व्यक्तित्व टाइपोलॉजी-एक सूची। जे इंडियन साइकोल। 1987;6:7-12.
26. दास आर.सी. व्यक्तित्व की गीता सूची का मानकीकरण। जे इंडियन साइकोल। 1991;9:47-55.
27. सेबेस्टियन के.ए., मैथ्यू वी.जी. व्यक्तित्व पी.एस.आई. अनुभव के सहसंबंध। जे इंडियन साइकोल। 2001;19:21-4.
28. कपूर एम, हिरिसावे यू, रेड्डी एमवी, बरनबास आई, सिंघल डी. शिशु स्वभाव का अध्ययन: एक भारतीय परिप्रेक्ष्य। इंडियन जे क्लिन साइकोल। 1997;24:171-7.

29. परांजपे ए.सी. भारतीय मनोविज्ञान के लिए चुनौतियाँ और अवसर। जोशी के., कॉर्नेलिसन एम., संपादक। चेतना, भारतीय मनोविज्ञान और योग। नई दिल्ली: सेंटर फॉर स्टडीज इन सिविलाइजेशन; 2004. पृ. 205–23.
30. हैन्की ए. आयुर्वेद के त्रिदोष के वैज्ञानिक सिद्धांत के अंतर्गत सिस्टम विश्लेषण का एक परीक्षण। जे अल्टरन कॉम्प्लीमेंट मेड. 2005;11:385–90. doi: 10.1089/acm.2005.11.385.
31. भूषण पी, कल्पना जे, अरविंद सी. एचएलए जीन बहुरूपता के आधार पर मानव जनसंख्या का वर्गीकरण और आयुर्वेद में प्रकृति की अवधारणा। जे अल्टरनेटिव कॉम्प्लीमेंट मेड. 2005;11:349–53. doi: 10.1089/acm.2005.11.349.
32. शर्मा एच, चंदोला एचएम, सिंह जी, बशिष्ठ जी. स्वास्थ्य सेवा में आयुर्वेद का उपयोग: रोकथाम, स्वास्थ्य संवर्धन और रोग के उपचार के लिए एक दृष्टिकोण। भाग 1-आयुर्वेद, जीवन का विज्ञान। जे अल्टरन कॉम्प्लीमेंट मेड. 2007;13:1011–9. doi: 10.1089/acm.2007.7017-A.
33. चरक एस, शर्मा, प्रियव्रत, अनुवादक। वॉल्यूम. 1. दिल्ली: चौखम्बा ओरिएंटलिया; 1981. चरक. सरीरा स्थानम्, 36; पी। 435.
34. श्रीकांत मूर्ति के.आर., अनुवादक। तीसरा संस्करण. वॉल्यूम. 1. वाराणसी: कृष्णदास अकादमी; 1996. वाग्भट्ट का अष्टांग हृदयम्; पी। 181. सूत्रस्थान, 74-79.
35. शर्मा पीवी, कारका संहिता। वाराणसी: चौखम्बा प्रकाशन; 1981. पीपी. 434–9.
36. मुखर्जी आर. पश्चिम और आयुर्वेद में व्यक्तित्व प्रकार की अवधारणा। इंडियन जे ट्रेड नॉलेज। 2007;6-3:432–8.
37. राव एनएच. वाराणसी: चौखम्बा कृष्णदास अकादमी; 2003. पंचभूत सिद्धांत; पृ. 45-56.
38. शिल्पा एस, मूर्ति सी.जी. मैसूर त्रिगुणा स्केल का विकास और मानकीकरण। सेज ओपन। 8 फरवरी, 2012 को ऑनलाइन प्रकाशित।

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V**

Course Level	5.5		External Marks	50
Programme	U.G.		Internal Marks	50
Semester	V		Practical Internal	--
Category of Course	Major-13		Practical External	--
Course Credit	04 PER BATCH		Prac. External Exam Duration	--
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	MAJOR COURSE DSC 13 PSY		Exam Duration	02:00 Hrs.
Course Title	ADVANCE EXPERIMENTAL PSYCHOLOGY (THEORY)			

Course Objectives: This course should help Students:

- To acquaint Students with the basic concepts of Experimental Psychology.
- To Provide Students a Perspective of Experimental Psychology
- To impart an understanding of the application of various Psychological theories.
- To equip the learner with an understanding of the concept and process of Experimental Psychology.
- To impart an understanding of the various domains of Experiment in Psychology.
- Develop the skill to perform an experiment in a totally scientific temper.

Course Learning Outcomes: After completion of the course:

- An ability to apply the theoretical principles of Psychology demonstrating an understanding of behavior, thoughts, and feelings of the individual and the individual in group settings
- Students with the procedure of theory of experiments on various subjects of psychology.
- Students with the basic concepts of Experimental Psychology.
- Students a Perspective of Experimental Psychology
- Students with an understanding of the concept and process of Experimental Psychology.
- Students with impart an understanding of the various domains of Experiment in Psychology.

Course Contents

Sem	Units	Content/ Topic	Teaching Hours
5	1	Experimental Method & Control in Experiment પ્રાયોગિક (પ્રયોગ) પદ્ધતિ અને પ્રયોગમાં નિયંત્રણ 1. Experimental Method: પ્રાયોગિક (પ્રયોગ) પદ્ધતિ - Introduction. – પ્રસ્તાવના - Meaning and Types of Experiment. - પ્રયોગનો અર્થ અને પ્રકારો - Meaning and Types of Variable. - પરિવર્ત્યનો અર્થ અને પ્રકારો - Advantages and Limitations of Experimental Method. - પ્રાયોગિક(પ્રયોગ) પદ્ધતિના લાભો(ફાયદાઓ) અને મર્યાદાઓ 2. Control in Experiment: પ્રયોગમાં નિયંત્રણ - Meaning and Types of Experimental Error. - પ્રાયોગિક ભૂલનો અર્થ અને પ્રકારો - Various Techniques for Control. - નિયંત્રણની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ - Single- and Double-Blind Technique. - એકપક્ષ અજ્ઞાન અને દ્વિપક્ષ અજ્ઞાન પ્રયુક્તિ - Matching. - તુલ્યકરણ (સમબલીકરણ) - Randomization. - યદચ્છીકરણ - Counter balancing. - પ્રતિસમતુલન	15
	2	Association: સાહચર્ય - Concept of Association (Definition and Laws of Association). - સાહચર્યની વિભાવના કે ખ્યાલ(સાહચર્યની વ્યાખ્યા અને નિયમો) - Types of Verbal Association Experiments. - શાબ્દિક સાહચર્યના પ્રયોગોના પ્રકારો	15

		- Classification of Association (Frequency Tables and Content Analysis). - સાહચર્યનું વર્ગીકરણ (વારંવારિતાના કોઠાઓ અને વિગત વિશ્લેષણ કે પૃથક્કરણ) - Clinical and Diagnostic Use of Association. - સાહચર્યનો ચિકિત્સાત્મક અને નિદાનાત્મક ઉપયોગ	
	3	The Psychophysics: મનોભૌતિકશાસ્ત્ર - Psychophysics - Introduction. - મનોભૌતિકશાસ્ત્ર – પ્રસ્તાવના - Types of Measurement Scales. - માપનતુલાના પ્રકારો - Meaning of Psychophysical Methods. - મનોભૌતિક પદ્ધતિનો અર્થ - The basic Problems in Psychophysics. - મનોભૌતિકશાસ્ત્રની મૂળભૂત(પાયાની) સમસ્યાઓ કે પ્રશ્નો - The basic concept of Psychophysics. - મનોભૌતિકશાસ્ત્રના મૂળભૂત વિભાવનાઓ કે ખ્યાલો (1) Sensitivity - સંવેદનશીલતા (2) Threshold - ઊંબર (3) Point of Subjective Equality - વ્યક્તિલક્ષી સમાનતાબિંદુ (4) Variable and Constant Errors. - પરિવર્ત્ય અને સતત ભૂલો	15
	4	Measurement of Learning: શિક્ષણનું માપન - Meaning of Learning. - શિક્ષણનો અર્થ - Measurement of Learning. - શિક્ષણનું માપન - Types of Learning (Verbal Learning, Motor Learning and Problem Solving).	15

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY

Major/Minor

Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020

Faculty of Humanities

Effective from June 2025

Subject: Psychology

SEMESTER- V

		શિક્ષણના પ્રકારો (શાબ્દિક શિક્ષણ, કારક(ચેષ્ટા) શિક્ષણ અને સમસ્યા ઉકેલનું શિક્ષણ) - Learning Curves. - શિક્ષણના વક્રો	

Pedagogical Tools:

- Classroom Lecture
- Problem Solving
- Tutorial
- Group Discussion
- Seminar
- Case Studies
- Role Play
- Field Work

Reference Books:

1. Postman and Egan: Experimental Psychology - An Introduction. Harper & Row, New York (Indian Edition is available).
2. Woodworth and Schlosberg. Experimental Psychology (Revised) Oxford & IBH Publishing Co., New Delhi.
3. Borton Andrews. Experimental Psychology Wiley Eastern Pvt. Ltd., New Delhi.
4. Morgan and King. Introduction to Psychology (4th ed.) McGraw Hill Book Co. New York (Indian Edition is Available).

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V**

Course Level	5.5		External Marks	50
Programme	U.G.		Internal Marks	50
Semester	V		Practical Internal	--
Category of Course	Minor-4		Practical External	--
Course Credit	04 PER BATCH		Prac. External Exam Duration	--
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	MINOR COURSE DSC M-4 PSY (Optional)		Exam Duration	02:00 Hrs.
Course Title	EXPERIMENTAL PSYCHOLOGY (THEORY)			

Course Objectives: This course should help Students:

- To acquaint Students with the basic concepts of Experimental Psychology.
- To Provide Students a Perspective of Experimental Psychology
- To impart an understanding of the application of various Psychological theories.
- To equip the learner with an understanding of the concept and process of Experimental Psychology.
- To impart an understanding of the various domains of Experiment in Psychology.
- Develop the skill to perform an experiment in a totally scientific temper.

Course Learning Outcomes: After completion of the course:

- An ability to apply the theoretical principles of Psychology demonstrating an understanding of behavior, thoughts, and feelings of the individual and the individual in group settings
- Students with the procedure of theory of experiments on various subjects of psychology.
- Students with the basic concepts of Experimental Psychology.
- Students a Perspective of Experimental Psychology
- Students with an understanding of the concept and process of Experimental Psychology.
- Students with impart an understanding of the various domains of Experiment in Psychology.

Course Contents

Sem	Units	Content/ Topic	Teaching Hours
5	1	Experimental Method & Control in Experiment પ્રાયોગિક (પ્રયોગ) પદ્ધતિ અને પ્રયોગમાં નિયંત્રણ 1. Experimental Method: પ્રાયોગિક (પ્રયોગ) પદ્ધતિ - Introduction. – પ્રસ્તાવના - Meaning and Types of Experiment. - પ્રયોગનો અર્થ અને પ્રકારો - Meaning and Types of Variable. - પરિવર્ત્યનો અર્થ અને પ્રકારો - Advantages and Limitations of Experimental Method. - પ્રાયોગિક(પ્રયોગ) પદ્ધતિના લાભો(ફાયદાઓ) અને મર્યાદાઓ 2. Control in Experiment: પ્રયોગમાં નિયંત્રણ - Meaning and Types of Experimental Error. - પ્રાયોગિક ભૂલનો અર્થ અને પ્રકારો - Various Techniques for Control. - નિયંત્રણની વિવિધ પ્રયુક્તિઓ - Single- and Double-Blind Technique. - એકપક્ષ અજ્ઞાન અને દ્વિપક્ષ અજ્ઞાન - પ્રયુક્તિ - Matching. - તુલ્યકરણ (સમબલીકરણ) - Randomization. - યદચ્છીકરણ - Counter balancing. - પ્રતિસમતુલન	15
	2	Association: સાહચર્ય - Concept of Association (Definition and Laws of Association). - સાહચર્યની વિભાવના કે ખ્યાલ(સાહચર્યની વ્યાખ્યા અને નિયમો) - Types of Verbal Association Experiments. - શાબ્દિક સાહચર્યના પ્રયોગોના પ્રકારો	15

		- Classification of Association (Frequency Tables and Content Analysis). - સાહચર્યનું વર્ગીકરણ (વારંવારિતાના કોઠાઓ અને વિગત વિશ્લેષણ કે પૃથક્કરણ) - Clinical and Diagnostic Use of Association. - સાહચર્યનો ચિકિત્સાત્મક અને નિદાનાત્મક ઉપયોગ	
	3	The Psychophysics: મનોભૌતિકશાસ્ત્ર - Psychophysics - Introduction. - મનોભૌતિકશાસ્ત્ર – પ્રસ્તાવના - Types of Measurement Scales. - માપનતુલાના પ્રકારો - Meaning of Psychophysical Methods. - મનોભૌતિક પદ્ધતિનો અર્થ - The basic Problems in Psychophysics. - મનોભૌતિકશાસ્ત્રની મૂળભૂત(પાયાની) સમસ્યાઓ કે પ્રશ્નો - The basic concept of Psychophysics. - મનોભૌતિકશાસ્ત્રના મૂળભૂત વિભાવનાઓ કે ખ્યાલો (1) Sensitivity - સંવેદનશીલતા (2) Threshold - ઊંબર (3) Point of Subjective Equality - વ્યક્તિલક્ષી સમાનતાબિંદુ (4) Variable and Constant Errors. - પરિવર્ત્ય અને સતત ભૂલો	15
	4	Measurement of Learning: શિક્ષણનું માપન - Meaning of Learning. - શિક્ષણનો અર્થ - Measurement of Learning. - શિક્ષણનું માપન - Types of Learning (Verbal Learning, Motor Learning and Problem Solving).	15

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY

Major/Minor

Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020

Faculty of Humanities

Effective from June 2025

Subject: Psychology

SEMESTER- V

		શિક્ષણના પ્રકારો (શાબ્દિક શિક્ષણ, કારક(ચેષ્ટા) શિક્ષણ અને સમસ્યા ઉકેલનું શિક્ષણ) - Learning Curves. - શિક્ષણના વક્રો	

Pedagogical Tools:

- Classroom Lecture
- Problem Solving
- Tutorial
- Group Discussion
- Seminar
- Case Studies
- Role Play
- Field Work

Reference Books:

1. Postman and Egan: Experimental Psychology - An Introduction. Harper & Row, New York (Indian Edition is available).
2. Woodworth and Schlosberg. Experimental Psychology (Revised) Oxford & IBH Publishing Co., New Delhi.
3. Borton Andrews. Experimental Psychology Wiley Eastern Pvt. Ltd., New Delhi.
4. Morgan and King. Introduction to Psychology (4th ed.) McGraw Hill Book Co. New York (Indian Edition is Available).

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V**

Course Level	5.5		External Marks	50
Programme	U.G.		Internal Marks	50
Semester	V		Practical Internal	--
Category of Course	Minor-04		Practical External	--
Course Credit	04 PER BATCH		Prac. External Exam Duration	--
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	MINOR COURSE DSC M-4 PSY (Optional)		Exam Duration	02:00 Hrs.
Course Title	PSYCHOLOGY OF SOCIAL RELATION			

Course Objectives: This course should help Students:

- To impart knowledge about the Happy Married Life of Psychology
- To make students understand the nature and course of happy married life of Psychology
- To provide students a perspective on human sexuality.
- To help the students to examine their sex roles and relationship with opposite sex.
- To acquaint students with reality of sex and married life and prepare them to build successful marital adjustment

Course Learning Outcomes: After completion of the course:

- To knowing improve and effective social relation
- knowledge about the Happy Married Life of Psychology
- To make students understand the nature and course of happy married life of Psychology

Course Contents

Sem	Unit No.	Syllabi	Teaching Hours
5	1	Institution Of Marriage લગ્નસંસ્થા Introduction પ્રસ્તાવના The meaning of happy marriage સુખી લગ્નજીવનનો અર્થ The basis of happy married life સુખી લગ્નજીવનનો આધારો	15

		Principles of Love પ્રેમના સિધ્ધાંતો Nature of Marriage લગ્નનું સ્વરૂપ Marriage purposes લગ્નના હેતુઓ	
2		Married Life and Art લગ્ન જીવન એક કલા Introduction પ્રસ્તાવના Why Married life is a sacred bond લગ્ન જીવન પવિત્ર બંધન શા માટે ? The institution of marriage is the relation of the family institution લગ્ન સંસ્થા અને કુટુંબ સંસ્થાનો સંબંધ Characteristics for maturity for marriage લગ્ન માટેની પરીપક્વ વ્યક્તિના લક્ષણો Factors Affecting a Happy Marriage સુખી લગ્નજીવનને અસર કરતા પરિબળો Suggestions for a happy and successful marriage સુખી અને સફળ લગ્ન જીવનના અંગેના સૂચનો	15
3		Happy marriage and intimate relationships સુખી લગ્ન અને નિકટવર્તી સંબંધ Introduction પ્રસ્તાવના Intimate relationship આત્મીય સંબંધો Factors affecting marital adjustment લગ્ન જીવનના સમાયોજનને અસર કરતા પરિબળો Changes in family structure and functions કુટુંબની રચના અને કાર્યોમાં આવતા પરિવર્તનો The importance of love in a happy marriage સુખી લગ્નમાં પ્રેમનું મહત્વ	15

		Love as a mental appraisal એક માનસિક મૂલ્યાંકન તરીકે પ્રેમ	
	4	Permanent marriage સ્થાયી લગ્નજીવન Introduction પ્રસ્તાવિક Stability in the institution of marriage લગ્ન સંસ્થામાં સ્થિરતા Friendship between child and parent બાળક અને માતા-પિતા વચ્ચે મિત્રતા Factors affecting family problems કૌટુંબિક સમસ્યાને અસર કરતા પરિબળો Family problem solving and solution કોટુંબિક સમસ્યાનું નિરાકરણ અને ઉકેલ Marinating the happiness of marriage લગ્નની પ્રસન્નતા ટકાવી રાખવી The social status of a happy married life સુખી લગ્નજીવનનો સામાજિક દરજ્જો	15

Pedagogical Tools:

- Classroom Lecture   • Problem Solving   • Tutorial   • Group Discussion
- Seminar   • Case Studies   • Role Play   • Field Work

Reference Books:

1. Marriage, Family and Child by Dr. A.S.Vaghela
2. KutumbMangal by Father Valesh
3. DularuDampaty by Dr. BhadrauVachrajani
4. Jeffery Spencer: Human sexuality in world of Diversity" Allayn Becon, 1993
5. Janet. Hyde, "Understanding Human Sexuality McGraw Hill Boook Co. 4th ed. 1990
6. Dr. Stone: "Marriage Manual 5th ED.

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V**

Course Level	5.5		External Marks	50
Programme	U.G.		Internal Marks	50
Semester	V		Practical Internal	--
Category of Course	Minor-5		Practical External	--
Course Credit	04 PER BATCH		Prac. External Exam Duration	--
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	MINOR COURSE DSC M-5 PSY		Exam Duration	02:00 Hrs.
Course Title	PERSONALITY IN PERSPECTIVE OF INDIAN PSYCHOLOGY			

Course Objectives:

This course should help Students:

- Here are some key **outcomes** and **Objectives** of studying Indian personality:
- The study of **Indian personality** provides profound insights into the cultural, spiritual, social, and psychological dimensions that shape an individual's identity and behavior. India's rich cultural heritage, spiritual traditions, and philosophical systems offer unique perspectives on human development and personality traits.
- Understanding the Cultural and Spiritual Foundations
- Investigating the Role of Dharma and Karma in Personality Development
- Exploring the Influence of Family and Society
- Exploring the Concept of Holistic Development
- Examining the Role of Moral and Ethical Values
- Investigating the Development of Emotional and Mental Resilience
- Understanding the Role of the Guru (Teacher) in Personality Development
- Studying the Concept of Self-Realization and Spiritual Growth
- Examining the Concept of Social Responsibility and Altruism
- Investigating the Role of Inner Peace and Mental Harmony
- Understanding the Role of the Gunas (Qualities) in Personality Formation
- Exploring the Influence of Indian Philosophical Texts
- Analyzing the Role of Indian Practices in Developing Positive Traits

Course Learning Outcomes: After completion of the course:

- Integration of Body, Mind, and Spirit
- The Role of Karma and Dharma in Shaping Personality
- Influence of Family and Social Structure
- Spirituality and Self-Realization
- The Role of the Guru in Personality Development

- Emotional and Mental Resilience
- Ethical and Moral Framework
- Social Responsibility and Collectivism
- Adaptability and Flexibility

Course Contents

Sem	Units	Content/ Topic	Teaching Hours
5	1	<u>Meaning and elements of Indian personalit</u> <u>ભારતીય વ્યક્તિત્વનો અર્થ અને તત્વો</u> Indian Concept of Personality Development, Meaning of Indian Personality (Spirituality and Self-Realization, spirituality and Morality, Culture and Traditions, Confidence and strength, Diversity and tolerance, Equality and human rights, Global-society and holistic approach), Indian personality and global perspective, Global importance of Indian personality વ્યક્તિત્વ વિકાસનો ભારતીય ખ્યાલ, ભારતીય વ્યક્તિત્વનો અર્થ)આધ્યાત્મિકતા અને આત્મજ્ઞાન, આધ્યાત્મિકતા અને નૈતિકમૂલ્યો, સંસ્કૃતિ અને પરંપરાઓ, આત્મવિશ્વાસ અને શક્તિ, વિવિધતા અને સહિષ્ણુતા, સમાનતા અને માનવ અધિકારો, વૈશ્વિક-સમાજ અને સર્વાંગી અભિગમ(, ભારતીય વ્યક્તિત્વ અને વૈશ્વિક દ્રષ્ટિકોણ, ભારતીય વ્યક્તિત્વનું વૈશ્વિક મહત્વ	15
	2	<u>The nature of Indian personality and its theoretical aspects -</u> <u>ભારતીય વ્યક્તિત્વનું સ્વરૂપ અને તેના સૈદ્ધાંતિક પાસાઓ</u> The nature of Indian personality, Theoretical aspects of Indian personality Spiritual Perceptive, Panchkosha Theory, Karma Theory, Spiritual Purpose and Life Goals, Effects of yoga and Meditation ભારતીય વ્યક્તિત્વનું સ્વરૂપ, ભારતીય વ્યક્તિત્વના સૈદ્ધાંતિક પાસાઓ, આધ્યાત્મિક દ્રષ્ટિકોણ, પંચકોષ સિદ્ધાંત, કર્મનો સિદ્ધાંત, ત્રિગુણ સિદ્ધાંત, આધ્યાત્મિક હેતુ અને જીવન ધ્યેયો, યોગ અને ધ્યાનની અસરો	15
	3	<u>Tri Dosha and Indian Personality -</u> ત્રિદોષ અને ભારતીય વ્યક્તિત્વ Types of Tri Dosha(Vatt, Pitta, kaffa), Imbalance of Tridosha and its effects, Balance of the three doshas, ત્રિદોષના પ્રકારો) વાત, પિત્ત, કફ(, ત્રિદોષનું અસંતુલન અને તેની અસરો, ત્રણ	15

	દોષોનું સંતુલન <u>Indian Tri-Guna Dimensions</u> - ભારતીય ત્રિગુણ પરિમાણ Meaning of Tri-gunas(Sattva, Rajas, Tamas), Balance of Tri Gunas, Effect of Tri Gunas, About the Tri Gunas according to the Bhagavad Gita, Difference between Tri Gunas ત્રિગુણોનો અર્થ) સત્વ, રજસ, તમસ(, ત્રિગુણોનું સંતુલન, ત્રિગુણોનો પ્રભાવ કે અસર,, ભગવદ ગીતા અનુસાર ત્રિગુણો વિશે, ત્રિગુણો વચ્ચેનો તફાવત <u>Consciousnesses in Indian Knowledge</u> - ભારતીય જ્ઞાનમાં ચેતના Main levels of consciousness in Indian knowledge, The purpose of these levels of consciousness in Indian knowledge, ભારતીય જ્ઞાનમાં ચેતનાના મુખ્ય સ્તરો, ભારતીય જ્ઞાનમાં ચેતનાના આ સ્તરોનો હેતુ,	
4	<u>Effects of Yoga on Personality</u> - વ્યક્તિત્વ પર યોગની અસરો Physical Effects, Mentally and Emotional Effects, Emotional Intelligence, Spiritual Effects, Social Effects, શારીરિક અસરો, માનસિક અને આવેગિક કે ભાવનાત્મક અસરો, આવેગિક કે ભાવનાત્મક બુદ્ધિ, આધ્યાત્મિક અસરો, સામાજિક અસરો, <u>Effects of Pranayam on Personality</u> - વ્યક્તિત્વ પર પ્રાણાયામની અસરો Main Pranayama Methods and Their Effects મુખ્ય પ્રાણાયામ પદ્ધતિઓ અને તેમની અસરો The importance of Indian knowledge in modern era આધુનિક યુગમાં ભારતીય જ્ઞાનનું મહત્વ <u>Concepts of personality in various Indian Granthas</u> - વિવિધ ભારતીય ગ્રંથોમાં વ્યક્તિત્વના ખ્યાલો Concepts of personality in the Puranas,_Concepts of personality in the Vedas, The concept of personality in the Bhagavad Gita, Concepts of personality in the Ramayana પુરાણોમાં વ્યક્તિત્વની વિભાવનાઓ, વેદોમાં વ્યક્તિત્વની વિભાવનાઓ, ભગવદ ગીતામાં વ્યક્તિત્વની વિભાવના, રામાયણમાં વ્યક્તિત્વની વિભાવનાઓ	15

TEXT BOOKS & REFERENCES

1. Bhandev (2003): Indian Psychology
2. Jogsan Y.A. & Doshi D.R. (2023): Indian Personality Traits, JK Publication Rajkot
3. Pathak R.P.(2009): Indian Psychology, Radha Publication, New Delhi
4. Shukla L. (2021): Indian Psychology, Eastern Book Linkers, New Delhi
5. R. K. Mishra: "The Concept of Man in Indian Psychology"
6. Swami Sivananda: "The Psychology of the Bhagavad Gita"
7. J. R. S. Pillai : "Yoga and Personality Development"
8. R. L. Srinivasa Murthy: "The Psychology of Human Development: The Indian Perspective"
9. Eknath Easwaran : "The Upanishads and Psychology"
10. Patanjali : "The Mind of the Guru"
11. S. K. Verma: "Personality Development and Indian Philosophy"
A. K. S. Suryanarayana : "The Psychology of Consciousness"
12. Sri Aurobindo: "Integral Psychology"
13. Swami Sivananda: "Meditation and Personality"
14. R. K. Prasad : "The Wisdom of Indian Psychology"
15. J. Krishnamurti : "The Science of Yoga and Personality Development"
16. हॉल सी.एस., लिंडजे जी. तीसरा संस्करण. न्यूयॉर्क: जॉन विली एंड संस; 1978. व्यक्तित्व के सिद्धांत; पृ. 350-1.
17. पन्नगा केएम, कुमार केएस। त्रिगुण की अवधारणा: एक महत्वपूर्ण विश्लेषण और संश्लेषण। साइकोल स्टड. 2007;2:103-13.
18. कृष्णन बी. प्राचीन भारतीय विचार में टाइपोलॉजिकल अवधारणाएँ। मिश्रा जी, मोहंती ए.के., संपादक। स्वदेशी मनोविज्ञान पर परिप्रेक्ष्य। नई दिल्ली: कॉन्सेप्ट पब्लिशिंग कंपनी; 2002. पृष्ठ 292-304।
19. कुमार एस.के. भारतीय स्वदेशी अवधारणाएँ और परिप्रेक्ष्य: विकास और भविष्य की संभावनाएँ। इन: मिश्रा जी, मोहंती ए.के., संपादक। स्वदेशी मनोविज्ञान पर परिप्रेक्ष्य। नई दिल्ली: कॉन्सेप्ट पब्लिशिंग कंपनी; 2002. पृष्ठ 93-165.
20. सफाया आर. दिल्ली: मुंशीराम मनोहरलाल पब्लिशर्स प्राइवेट लिमिटेड; 1975. भारतीय मनोविज्ञान: भारतीय दार्शनिक साहित्य में मनोवैज्ञानिक अटकलों का एक आलोचनात्मक और ऐतिहासिक विश्लेषण।
21. जोशी आर.आर. आयुर्वेद के लिए एक जैव-सांख्यिकीय दृष्टिकोण: त्रिदोष की मात्रा निर्धारित करना। जे अल्टरन कॉम्प्लीमेंट मेड। 2004;10:879-89. doi: 10.1089/acm.2004.10.879.
22. कपूर एम. आयुर्वेद में मनोवैज्ञानिक सिद्धांत और अभ्यास। इन: राव आर.के., परांजपे ए.सी., दलाल ए.के., संपादक। भारतीय मनोविज्ञान की पुस्तिका। नई दिल्ली: कैम्ब्रिज यूनिवर्सिटी प्रेस इंडिया प्राइवेट लिमिटेड; 2008. पृ. 299-312.
23. अरबिंदो एस. खंड 13. कलकत्ता: आर्य पब्लिशिंग हाउस, कॉलेज स्ट्रीट; 1942. गीता पर निबंध.
24. अरबिंदो एस. खंड 18. पांडिचेरी: श्री अरबिंदो आश्रम; 1990. द लाइफ डिवाइन, एसएबीसीएल; पृ. 267-344.
25. दास आर.सी. गीता व्यक्तित्व टाइपोलॉजी-एक सूची। जे इंडियन साइकोल। 1987;6:7-12.
26. दास आर.सी. व्यक्तित्व की गीता सूची का मानकीकरण। जे इंडियन साइकोल। 1991;9:47-55.
27. सेबेस्टियन के.ए., मैथ्यू वी.जी. व्यक्तित्व पी.एस.आई. अनुभव के सहसंबंध। जे इंडियन साइकोल। 2001;19:21-4.
28. कपूर एम, हिरिसावे यू, रेड्डी एमवी, बरनबास आई, सिंघल डी. शिशु स्वभाव का अध्ययन: एक भारतीय परिप्रेक्ष्य। इंडियन जे क्लिन साइकोल। 1997;24:171-7.

29. परांजपे ए.सी. भारतीय मनोविज्ञान के लिए चुनौतियाँ और अवसर। जोशी के., कॉर्नेलिसन एम., संपादक। चेतना, भारतीय मनोविज्ञान और योग। नई दिल्ली: सेंटर फॉर स्टडीज इन सिविलाइजेशन; 2004. पृ. 205–23.
30. हैन्की ए. आयुर्वेद के त्रिदोष के वैज्ञानिक सिद्धांत के अंतर्गत सिस्टम विश्लेषण का एक परीक्षण। जे अल्टरन कॉम्प्लीमेंट मेड. 2005;11:385–90. doi: 10.1089/acm.2005.11.385.
31. भूषण पी, कल्पना जे, अरविंद सी. एचएलए जीन बहुरूपता के आधार पर मानव जनसंख्या का वर्गीकरण और आयुर्वेद में प्रकृति की अवधारणा। जे अल्टरनेटिव कॉम्प्लीमेंट मेड. 2005;11:349–53. doi: 10.1089/acm.2005.11.349.
32. शर्मा एच, चंदोला एचएम, सिंह जी, बशिष्ठ जी. स्वास्थ्य सेवा में आयुर्वेद का उपयोग: रोकथाम, स्वास्थ्य संवर्धन और रोग के उपचार के लिए एक दृष्टिकोण। भाग 1-आयुर्वेद, जीवन का विज्ञान। जे अल्टरन कॉम्प्लीमेंट मेड. 2007;13:1011–9. doi: 10.1089/acm.2007.7017-A.
33. चरक एस, शर्मा, प्रियव्रत, अनुवादक। वॉल्यूम. 1. दिल्ली: चौखम्बा ओरिएंटलिया; 1981. चरक. सरीरा स्थानम्, 36; पी। 435.
34. श्रीकांत मूर्ति के.आर., अनुवादक। तीसरा संस्करण. वॉल्यूम. 1. वाराणसी: कृष्णदास अकादमी; 1996. वाग्भट्ट का अष्टांग हृदयम्; पी। 181. सूत्रस्थान, 74-79.
35. शर्मा पीवी, कारका संहिता। वाराणसी: चौखम्बा प्रकाशन; 1981. पीपी. 434–9.
36. मुखर्जी आर. पश्चिम और आयुर्वेद में व्यक्तित्व प्रकार की अवधारणा। इंडियन जे ट्रेड नॉलेज। 2007;6-3:432–8.
37. राव एनएच. वाराणसी: चौखम्बा कृष्णदास अकादमी; 2003. पंचभूत सिद्धांत; पृ. 45-56.
38. शिल्पा एस, मूर्ति सी.जी. मैसूर त्रिगुणा स्केल का विकास और मानकीकरण। सेज ओपन। 8 फरवरी, 2012 को ऑनलाइन प्रकाशित।

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V**

Course Level	5.5		External Marks	50
Programme	U.G.		Internal Marks	50
Semester	V		Practical Internal	--
Category of Course	Minor-05		Practical External	--
Course Credit	04 PER BATCH		Prac. External Exam Duration	--
Teaching Hours	60		Total	100
Course Code	MINOR COURSE DSC M-5 PSY (Optional)		Exam Duration	02:00 Hrs.
Course Title	ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY			

Course Objectives: This course should help Students:

- Understand the basic concepts of Industrial Psychology.
- To impart knowledge of individual differences in Industrial Organisation.
- To impart knowledge of job satisfaction, Productivity, Industrial Motivation
- To acquaint Students with the basic concepts of Psychology in Industrial Organization

Course Learning Outcomes: After completion of the course:

- Students with the procedure of theory of industrial psychology on basis of psychology.
- Students with the basic concepts of organizational Psychology.
- Students a Perspective of organizational Psychology
- Students with an understanding of the concept and process of organizational Psychology.
- Students with impart an understanding of the various domains of organizational in Psychology.

Course Contents

Sem	Units	Content/ Topic	Teaching Hours
5	1	Introduction to Industrial Psychology औद्योगिक मनोविज्ञानનો પરિચય, Introduction of Industrial Psychology. Meaning and definition, Nature, Scope, Goal, Position and function of the psychologist in industry, Important of Industrial Psychology	15

	ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનો પરિચય, ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ અને વ્યાખ્યા, ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ, ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર, ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનના ધ્યેયો, ઉદ્યોગમાં મનોવૈજ્ઞાનિકોનું સ્થાન અને કાર્ય, ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનું મહત્વ.	
2	Vocational and Personal Selection and Evaluation Techniques વ્યાવસાયિક અને વ્યક્તિગત પસંદગી અને મૂલ્યાંકનની પ્રયુક્તિઓ 1. Vocational and Personal Selection વ્યાવસાયિક અને વ્યક્તિગત પસંદગી Selection: Need for right Vocational and employee selection, Process of vocational selection, Process of employee selection, Factors in personal employee selection પસંદગી: યોગ્ય વ્યવસાય અને યોગ્ય કર્મચારીની પસંદગીની જરૂરત, વ્યવસાય પસંદગીની પ્રક્રિયા, કર્મચારી પસંદગીની પ્રક્રિયા, કર્મચારીની પસંદગીના ઘટકો. 2. Evaluation Techniques મૂલ્યાંકન પ્રયુક્તિઓ કે પદ્ધતિઓ Evaluation Techniques: Employees Interview, Application Blank (Bio-Data), Letter of Recommendation, Employee evaluation and assessment (merit rating) મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ: કર્મચારીઓની મુલાકાત પદ્ધતિ, અંગત માહિતી પત્રક (બાયો-ડેટા), ભલામણ પત્ર, કર્મચારીનું ગુણમૂલ્યાંકન: મૂલ્યાંકન તુલા, કર્મચારી તુલના પદ્ધતિ, વર્તન આકારણી યાદી, ક્રાંતિક ઘટના પદ્ધતિ.	15
3	Engineering Psychology: - History and Scope of Engineering Psy. - Time and Motion Study - Person-Machine Systems	15

		- Workspace Design - Computers એન્જિનિયરિંગ મનોવિજ્ઞાન : - એન્જિનિયરિંગ મનોવિજ્ઞાનનો ઇતિહાસ અને કાર્યક્ષેત્ર (અવકાશ) - સમય અને ગતિ અભ્યાસ - વ્યક્તિ-મશીન સિસ્ટમ્સ - કાર્યસ્થળ ડિઝાઇન	
4		Fatigue: - Fatigue, Meaning and Nature - Measurement of Fatigue - Physiological and Subjective Components of Fatigue - Alleviation of Fatigue થાક: -થાક, અર્થ અને સ્વરૂપ -થાકનું માપન -થાકના શારીરિક અને વ્યક્તિલક્ષી ઘટકો -થાકનું નિવારણ કે થાક દૂર કરવો Boredom: - Boredom - Meaning and Nature - Distinction between Fatigue and Boredom - Personal Characteristics related to Boredom. - Alleviation of Boredom. કંટાળો : - કંટાળો - અર્થ અને સ્વરૂપ - થાક અને કંટાળા વચ્ચેનો તફાવત - કંટાળાને લગતા કે સંબંધિત વ્યક્તિગત લક્ષણો. - કંટાળાને દૂર કરવો.	15

Pedagogical Tools:

- Classroom Lecture
- Problem Solving
- Tutorial
- Group Discussion
- Seminar
- Case Studies
- Role Play
- Field Wor

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY

Major/Minor

Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020

Faculty of Humanities

Effective from June 2025

Subject: Psychology

SEMESTER- V

Reference Books:

1. Siegal and Lane 3rd ed. 'Psychology in Industrial Organization' Bombay. 10D. B. Taraporwala and Co.
2. Schultz, D. and Schlutz, S.E. (2002) 'Psychology and Work Today' Delhi, Person Education (First Indian Report, 2004).
3. Ryan T. A. and Smith P. C.: Principal of Industrial Psychology.
4. Smith May An Introduction to Industrial Psychology.
5. Elements of Industrial Psychology – Harrell.
6. Mayers C. S. Industrial Psychology – Oxford University Press.
7. B. A. Parikh – Industrial Psychology – Granth Nirman Board
8. Madhurika Umarvadiya – Industrial Psychology – Granth NirmanBoard.
9. ઓધોગિક મનોવિજ્ઞાન, ગુજરાત ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
10. ઓધોગિક મનોવિજ્ઞાન – પોપ્યુલર પ્રકાશન ઓધોગિક મનોવિજ્ઞાન – વિરલ પ્રકાશન

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V**

INTERNAL EVALUATION SCHEME		
NO	Particulars	Marks
1	Mid Semester Exam (Mandatory)	25
2	Class Test	05
3	Open book exam/test	05
4	Open note exam/test	05
5	Self-test/ Online test	05
6	Essay/Article writing	05
7	Quizzes/Objective test	05
8	Class assignment	05
9	Home assignment	05
10	Reports Writing	05
11	Research/Dissertation	05
12	Case Studies	05
13	Viva/Oral exam	05
14	Group Discussion	05
15	Role Play	05
16	Paper presentation/Seminar	05
17	Language Lab work	05
18	Interview	05
19	Craft work	05
20	Co-curricular work	05
21	Field Assignment	05
22	Poster Presentation	05
23	Attendance	05
24	Project Work	05
	Total	50

Note: Sr.No.1 is mandatory. Select any five from Sr.No.2 to 24. Each Contains five marks. Student should secure 18 Marks for passing in internal Exam.

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY**Major/Minor****Syllabus of Psychology (Honors) as per NEP-2020****Faculty of Humanities****Effective from June 2025****Subject: Psychology****SEMESTER- V****Paper Style:**

EXTERNAL ASSESSMENT BY UNIVERSITY			
Que. No.	Particulars	From which Unit	Marks
Que-1	Question 1	1	(10)
	OR		
	Question 1		
Que-2	Question 2	2	(10)
	OR		
	Question 2		
Que-3	Question 3	3	(10)
	OR		
	Question 3		
Que-4	Question 4	4	(10)
	OR		
	Question 4		
Que-5	Short Notes. (2/4)	From Unit 1 to 4	(10)